ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 29. januára 2009 *

Vo veci C-311/06,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Consiglio di Stato (Taliansko) z 28. februára 2006 a doručený Súdnemu dvoru 17. júla 2006, ktorý súvisí s konaním:

Consiglio Nazionale degli Ingegneri

proti

Ministero della Giustizia,

Marco Cavallera,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory C. W. A. Timmermans, sudcovia J.-C. Bonichot, K. Schiemann (spravodajca), J. Makarczyk a L. Bay Larsen,

* Jazyk konania: taliančina.

generálny advokát: M. Poiares Maduro,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 13. septembra 2007,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Consiglio Nazionale degli Ingegneri, v zastúpení: A. Romei, avvocato,

— talianska vláda, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

— belgická vláda, v zastúpení: L. Van den Broeck, splnomocnená zástupkyňa,

— česká vláda, v zastúpení: pôvodne T. Boček, neskôr M. Smolek, splnomocnení zástupcovia,

— grécka vláda, v zastúpení: E. Skandalou, splnomocnená zástupkyňa,

— cyperská vláda, v zastúpení: C. Lycourgos a I. Neofitou, splnomocnení zástupcovia,

— rakúska vláda, v zastúpení: C. Pesendorfer, splnomocnená zástupkyňa,

— švédska vláda, v zastúpení: A. Falk a A. Kruse, splnomocnení zástupcovia,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: H. Støvlbæk a E. Montaguti, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 28. februára 2008,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu smernice Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov (Ú. v. ES L 19, 1989, s. 16; Mim. vyd. 05/001, s. 337).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Consiglio Nazionale degli Ingegneri (Národná rada inžinierov) a Ministero della Giustizia (ministerstvo spravodlivosti) vo veci uznania španielskeho diplomu inžiniera, ktorý získal pán Cavallera, taliansky štátny príslušník, nostrifikáciou talianskeho dokladu o vzdelaní na účely jeho zápisu do zoznamu inžinierov v Taliansku, pričom k tomuto uznaniu došlo zo strany ministerstva spravodlivosti.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Prvé odôvodnenie smernice 89/48 znie:

„keďže podľa článku 3 písm. c) zmluvy zrušenie prekážok obmedzujúcich slobodu pohybu osôb a služieb medzi členskými štátmi, predstavuje jeden z cieľov spoločenstva; keďže štátnym príslušníkom členských štátov umožňuje vykonávať povolanie, či už slobodné alebo platené v členskom štáte inom než v tom, kde získali svoju odbornú kvalifikáciu."

4 Tretie odôvodnenie tejto smernice uvádza:

„keďže s cieľom zabezpečiť rýchlu odpoveď na očakávania štátnych príslušníkov krajín spoločenstva, ktorí majú diplomy o vyššom vzdelaní udelené po ukončení odborného vzdelania a prípravy v nejakom členskom štáte inom, než v ktorom si želajú vykonávať svoje povolanie, mala by sa tiež zaviesť iná metóda uznávania diplomov, aby sa umožnilo tým, ktorí chcú vykonávať svoje povolanie, ktoré v nejakom hostiteľskom členskom štáte závisí od ukončenia postredoškolského vzdelania a prípravy za predpokladu, že majú taký diplom pripravujúci ich na tieto činnosti, udelený po ukončení štúdií trvajúcich aspoň tri roky a bol vydaný iným členským štátom."

5 Piate odôvodnenie uvedenej smernice spresňuje:

„keďže pre tie povolania, na výkon ktorých spoločenstvo nestanovilo potrebnú minimálnu úroveň kvalifikácie, si členské štáty vyhradzujú možnosť stanoviť takúto úroveň s cieľom zabezpečiť kvalitu služieb na ich území; keďže bez toho, aby porušili svoje záväzky stanovené v článku 5 zmluvy, však nesmú požadovať, aby štátny príslušník nejakého členského štátu získal takú kvalifikáciu, ktorú všeobecne viažu na diplomy vydané v rámci jeho vlastného vnútroštátneho systému vzdelávania, kde príslušná osoba už získala úplnú alebo čiastočnú kvalifikáciu v inom členskom štáte; keďže v dôsledku toho ktorýkoľvek členský štát, v ktorom je určité povolanie regulované, je povinný zohľadniť kvalifikáciu požadovanú v inom členskom štáte a určiť, či táto kvalifikácia zodpovedá požiadavkám kvalifikácie príslušného členského štátu."

6 Článok 1 písm. a) a b) smernice 89/48 stanovuje:

„Pre účely tejto smernice budú platiť nasledovné definície:

a) diplom: akýkoľvek diplom, osvedčenie alebo iný doklad o formálnej kvalifikácii, alebo akýkoľvek súbor takých diplomov, osvedčení alebo iných dokladov:

— ktorý bol udelený príslušným orgánom niektorého členského štátu a označený v súlade s jeho vlastnými zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami,

— ktorý preukazuje, že držiteľ úspešne skončil postredoškolské štúdium aspoň trojročného trvania, alebo štúdium rovnakej dĺžky popri zamestnaní, na univerzite alebo inštitúcii vyššieho vzdelávania alebo inej inštitúcii podobnej úrovne a tam, kde je to vhodné, že úspešne ukončil odbornú prípravu požadovanú okrem postredoškolského štúdia, a

— ktorý preukazuje, že držiteľ má odbornú kvalifikáciu požadovanú na začatie alebo vykonávanie regulovaného povolania v tom členskom štáte,

za predpokladu, že vzdelanie a príprava potvrdené diplomom, osvedčením alebo iným dokladom formálnej kvalifikácie boli absolvované hlavne v rámci spoločenstva, alebo jeho držiteľ má trojročnú odbornú prax potvrdenú členským štátom, ktorý uznal diplom, osvedčenie alebo iný doklad o formálnej kvalifikácii z tretej krajiny.

S nasledovným sa bude zachádzať rovnakým spôsobom ako s diplomom, v rámci významu prvého pododseku: akýkoľvek diplom, osvedčenie alebo iná formálna kvalifikácia alebo akýkoľvek súbor takých diplomov, osvedčení alebo iného dokladu udeleného príslušným orgánom v niektorom členskom štáte, ako sú udelené pri úspešnom ukončení vzdelania a prípravy získanej v spoločenstve a uznané príslušným orgánom v tom členskom štáte ako rovnocenné, a ak zaručujú rovnaké práva vo vzťahu k začatiu a vykonávaniu regulovaného povolania v tom členskom štáte;

b) hostiteľský členský štát: ktorýkoľvek členský štát, v ktorom štátny príslušník niektorého členského štátu sa uchádza o výkon povolania podliehajúceho regulácii

v tom členskom štáte, ktorý je iný ako ten, v ktorom získal svoj diplom alebo prvýkrát vykonával príslušné povolanie.“

7 Len talianska a maďarská verzia článku 1 písm. b) smernice 89/48 použila výraz štátny príslušník „iného členského štátu“ („di un altro Stato membro“/„egy másik tagállam“) namiesto výrazu štátny príslušník „niektorého členského štátu“.

8 Článok 2 prvý odsek smernice 89/48 stanovuje:

„Táto smernica sa bude vzťahovať na ktoréhokoľvek štátneho príslušníka členského štátu, ktorý si želá vykonávať regulované povolanie v hostiteľskom členskom štáte v samostatnom zárobkovom postavení alebo ako zamestnanec.“

9 Len nemecká a maďarská verzia článku 2 prvého odseku tejto smernice použila výraz regulované povolanie „v inom členskom štáte“ („in einem anderen Mitgliedstaat“/„egy másik tagállamban“) namiesto výrazu regulované povolanie „v hostiteľskom členskom štáte“.

10 Článok 3 prvý odsek písm. a) smernice 89/48 stanovuje:

„Ak je v hostiteľskom členskom štáte začatie výkonu alebo vykonávanie regulovaného povolania podmienené vlastníctvom diplomu, príslušný orgán nemôže z dôvodov

neprimeranej kvalifikácie odmietnuť schváliť štátnemu príslušníkovi členského štátu začať alebo vykonávať toto povolanie za rovnakých podmienok, aké stanovuje vlastným štátnym príslušníkom:

a) ak je uchádzač držiteľom diplomu, ktorý bol udelený v členskom štáte a ktorý sa vyžaduje v ďalšom členskom štáte pre začatie vykonávania alebo vykonávanie príslušného povolania na jeho území…“

11 Len talianska, španielska a slovinská verzia článku 3 prvého odseku tejto smernice použila výraz odmietnutie voči štátnemu príslušníkovi „iného členského štátu“ („di un altro Stato membro“/„de otro Estado miembro“/„druge države članice“) namiesto výrazu odmietnutie voči štátnemu príslušníkovi „členského štátu“.

12 Okrem toho len talianska a slovinská verzia článku 3 prvého odseku písm. a) uvedenej smernice použila výraz diplom, ktorý bol udelený „v inom členskom štáte“ („in un altro Stato membro“/„drugi državi članici“), namiesto výrazu diplom, ktorý bol udelený „v členskom štáte“.

13 Bez ohľadu na znenie článku 3 smernice 89/48 jej článok 4 umožňuje hostiteľskému členskému štátu, aby za určitých podmienok požadoval od uchádzača, aby preukázal, že vykonal odbornú prax v stanovenej dĺžke, že absolvoval adaptačné obdobie nepresahujúce tri roky alebo že sa podrobil skúške spôsobilosti. Tento istý článok stanovuje určité pravidlá a podmienky vzťahujúce sa na kompenzačné opatrenia, ktorých splnenie môže byť požadované na účely kompenzácie nedostatkov vo vzdelaní, ktoré uvedený uchádzač preukázal.

Vnútroštátna právna úprava

Právna úprava povolania inžiniera v Španielsku a Taliansku

14 Povolanie inžiniera je regulovaným povolaním tak v Španielsku, ako aj v Taliansku.

— Vzdelávacie systémy a podmienky začatia výkonu povolania inžiniera

15 Taliansky a španielsky vzdelávací systém sú príbuzné systémy, pokiaľ ide o kvalifikáciu v odbore inžinier. V obidvoch týchto členských štátoch možno uvedené kvalifikácie získať ukončením postredoškolského štúdia v trvaní troch alebo piatich rokov.

16 V Taliansku je možné získať univerzitný diplom po trojročnom štúdiu („laurea triennale"), ktorý je udeľovaný pri ukončení vzdelania „inžinier junior" („ingegnere junior").

17 Začatie výkonu povolania inžiniera juniora je podmienené získaním požadovaného univerzitného diplomu, ako aj zložením štátnej skúšky („esame di Stato") vyžadovanej pre dotknuté povolanie [článok 4 kráľovského dekrétu č. 2537 z 23. októbra 1925 (*Gazzetta ufficiale* č. 37 z 15. februára 1926)]. Podľa článkov 47 a 48 dekrétu prezidenta Talianskej republiky č. 328 z 5. júna 2001 (bežná príloha GURI č. 190 zo 17. augusta 2001) táto štátna skúška zahŕňa minimálne dve písomné časti, jednu ústnu časť

a praktickú časť. Uchádzačom, ktorí úspešne zložili túto štátnu skúšku, je priznané oprávnenie vykonávať povolanie inžiniera („abilitazione all'esercizio della professione di ingegnere").

18 V Španielsku univerzitný diplom, ktorý je udeľovaný po trojročnom štúdiu, potvrdzuje získanie kvalifikácie technického inžiniera („ingeniero técnico").

19 Španielska právna úprava v oblasti univerzitných diplomov rozlišuje dva druhy diplomov, a to „úradné diplomy", ktorých platnosť je uznávaná na celom území štátu a ktoré umožňujú prístup k regulovaným povolaniam, a „vlastné diplomy", ktoré síce môžu vydávať rôzne univerzity, avšak tieto diplomy predovšetkým neumožňujú prístup k regulovaným povolaniam. Táto oblasť je upravená organickým zákonom 6/2001 z 21. decembra 2001 o univerzitách (BOE č. 307 z 24. decembra 2001, s. 49400).

20 V Španielsku je prístup k povolaniu technického inžiniera v zásade podmienený získaním úradného univerzitného diplomu zodpovedajúceho dotknutému povolaniu v zmysle organického zákona 6/2001.

21 Tak v Taliansku, ako aj v Španielsku vykonávanie povolania inžiniera vyžaduje tiež zápis do zoznamu profesijnej komory. V Taliansku vedie Consiglio dell'Ordine degli Ingegneri (Rada komory inžinierov) zoznam inžinierov v každej provincii. Tento zoznam sa delí na dve časti, pričom časť B je vyhradená inžinierom juniorom. V Španielsku existuje viacero rozličných „colegios de ingenieros" (komôr inžinierov) v závislosti od špecializácie a regiónov. V obidvoch týchto členských štátoch je zápis do zoznamu komory inžinierov jednoduchým administratívnym úkonom, ktorý sám osebe nepotvrdzuje odbornú kvalifikáciu dotknutých osôb, ale jeho cieľom je iba zaručiť, že pri výkone uvedeného povolania budú rešpektované určité etické normy.

— Povolanie strojného inžiniera v Taliansku

22 Osoby, ktoré chcú v Taliansku vykonávať povolanie strojného inžiniera, musia byť spravidla držiteľmi univerzitného diplomu strojného inžiniera („laurea in ingegneria meccanica“), ktorý je vydávaný po ukončení trojročného vzdelávania a ktorý po úspešnom vykonaní štátnej skúšky oprávňuje na výkon povolania inžiniera. Okrem toho musia byť tieto osoby zapísané v zozname inžinierov danej provincie, v časti B, priemyselné odvetvie.

— Povolanie priemyselného technického inžiniera so strojnou špecializáciou v Španielsku

23 Osoby, ktoré chcú v Španielsku vykonávať povolanie priemyselného technického inžiniera so strojnou špecializáciou („ingeniero técnico industrial, especialidad mecánica“), musia byť spravidla držiteľmi úradného univerzitného diplomu priemyselného technického inžiniera so strojnou špecializáciou v zmysle organického zákona 6/2001. Tento diplom technického inžiniera je vydávaný po troch rokoch vzdelávania. Okrem toho tieto osoby musia byť zapísané v zozname „Colegio de ingenieros técnicos industriales“ (profesijná komora priemyselných technických inžinierov).

Konanie o uznaní v Taliansku

24 V Taliansku legislatívny dekrét č. 115 z 27. januára 1992 (GURI č. 40 z 18. februára 1992, ďalej len „legislatívny dekrét č. 115/1992“) preberá smernicu 89/48 do vnútroštátneho právneho poriadku.

25 Článok 1 legislatívneho dekrétu č. 115/1992, nazvaný „Uznávanie dokladov o vzdelaní vydaných v Európskom spoločenstve“, stanovuje:

„1. Tento dekrét stanovuje podmienky, za ktorých sa v Taliansku uznávajú diplomy odborného vzdelávania vydané členským štátom Európskeho spoločenstva, ktoré sú v zmysle vnútroštátnej legislatívy tohto štátu podmienkou pre výkon určitého povolania.

2. Uznanie diplomu sa vydáva štátnemu príslušníkovi Spoločenstva na účely výkonu zodpovedajúceho povolania v Taliansku, ako samostatne zárobkovo činná osoba alebo pracovník v pracovno-právnom pomere, ktoré je oprávnený vykonávať v štáte, ktorý vydal diplom podľa predchádzajúceho odseku.

3. Diplom je uznaný, ak žiadateľ preukáže osvedčeniami, že úspešne absolvoval vysokoškolské štúdium v dĺžke trvania aspoň troch rokov (alebo štúdium rovnakej dĺžky popri zamestnaní) na univerzite alebo inštitúcii vyššieho vzdelávania alebo inej inštitúcii podobnej úrovne.“

26 Podľa vnútroštátneho súdu legislatívny dekrét č. 115/1992 neumožňuje uznanie diplomu vydaného v inom členskom štáte na základe talianskeho dokladu o vzdelaní. Tento súd spresňuje, že podľa článku 1 odseku 3 tohto legislatívneho dekrétu zahraničný diplom musí potvrdzovať, že žiadateľ skončil štúdium, čo znamená, že musí existovať bezprostredný vzťah medzi dokladom o vzdelaní a štúdiom a že toto štúdium musí byť priamo potvrdené diplomom. Napokon, toto ustanovenie sa nemôže uplatniť na diplom iného členského štátu, ktorý v skutočnosti potvrdzuje existenciu talianskeho dokladu o vzdelaní.

Nostrifikácia v Španielsku

27 V španielskom práve treba rozlišovať medzi nostrifikáciou univerzitných diplomov a uznaním odbornej kvalifikácie stanoveným v kráľovskom dekréte č. 1665/1991 z 25. októbra 1991, ktorý upravuje všeobecný systém uznávania vysokoškolských diplomov vydaných v členských štátoch Európskej únie po ukončení aspoň trojročného vzdelávania (BOE č. 280 z 22. novembra 1991, s. 37916) a ktorým bola smernica 89/48 prebratá do španielskeho právneho poriadku. Nostrifikácia predstavuje preskúmanie akademického obsahu z hľadiska študijných predmetov a absolvovaného štúdia na účely získania diplomu.

28 Do 4. septembra 2004 nostrifikáciu zahraničných vysokoškolských diplomov v Španielsku upravoval kráľovský dekrét č. 86/1987 zo 16. januára 1987 (BOE č. 20 z 23. januára 1987), ako aj právna úprava prijatá na jeho uplatnenie.

29 Pojem nostrifikácia bol definovaný v článku 1 kráľovského dekrétu č. 86/1987. Podľa tohto ustanovenia nostrifikácia znamená úradné uznanie platnosti zahraničných vysokoškolských diplomov na akademické účely v Španielsku.

30 Z článku 2 tohto kráľovského dekrétu vyplýva, že aj keď nostrifikácia zahraničných diplomov nevyhnutne nevyžaduje vykonanie dodatočných skúšok, v prípade, že vzdelanie potvrdené zahraničným diplomom nie je rovnocenné vzdelaniu potvrdenému zodpovedajúcim španielskym diplomom, nostrifikácia môže byť podmienená úspešným vykonaním skúšok na preukázanie vedomostí požadovaných v Španielsku na vydanie diplomu.

31 Podľa článku 3 kráľovského dekrétu č. 86/1987 sa nostrifikácia vzťahuje len na akreditované vzdelávanie. Iné vzdelávania poskytované univerzitami, ktoré nemajú tento charakter, sú preto z pôsobnosti tohto kráľovského dekrétu vylúčené.

32 Nostrifikácia v prípade, že je udelená, priznáva zahraničnému diplomu rovnaké účinky, aké sú spojené s rovnocenným španielskym diplomom alebo univerzitným stupňom.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

33 Pán Cavallera, taliansky štátny príslušník, je držiteľom dokladu o vzdelaní strojného inžiniera vydaného 9. marca 1999 univerzitou v Turíne (Taliansko) po ukončení trojročného vzdelávania.

34 Pán Cavallera požiadal v Španielsku ministerstvo školstva a vedy o nostrifikáciu svojho talianskeho dokladu o vzdelaní, aby tento jeho doklad mohol byť považovaný za príslušný španielsky univerzitný doklad o vzdelaní podľa ustanovení kráľovského dekrétu č. 86/1987. Uvedené ministerstvo 17. októbra 2001 nostrifikovalo taliansky doklad o vzdelaní pána Cavallera s tým, že zodpovedá španielskemu úradnému dokladu o vzdelaní priemyselného technického inžiniera so strojnou špecializáciou.

35 Pán Cavallera je v dôsledku toho oprávnený v Španielsku vykonávať regulované povolanie priemyselného technického inžiniera so strojnou špecializáciou. Pán

Cavallera sa dal zapísať do zoznamu jednej z katalánskych „colegios de ingenieros técnicos industriales“ (komory priemyselných technických inžinierov).

36 Je však zrejmé, že pán Cavallera nevykonával odbornú činnosť mimo talianskeho územia a že neabsolvoval vzdelávanie ani nevykonal skúšky v rámci španielskeho vzdelávacieho systému. Rovnako je zrejmé, že nevykonal štátnu skúšku stanovenú talianskou právnou úpravou, ktorá je podmienkou na oprávnenie vykonávať povolanie inžiniera.

37 Žiadosťou zo 6. marca 2002 pán Cavallera požiadal v Taliansku Ministero della Giustizia o uznanie svojich španielskych kvalifikácií podľa legislatívneho dekrétu č. 115/1992, aby mohol byť zapísaný v tomto členskom štáte do zoznamu inžinierov.

38 V súlade s talianskou právnou úpravou bola táto žiadosť predložená na vyjadrenie posudzovacej komisii, ktorá sa k nej väčšinou hlasov vyjadrila súhlasne, pričom však zástupca Consiglio Nazionale degli Ingegneri, člen tejto komisie, hlasoval nesúhlasne.

39 Rozhodnutím z 23. októbra 2002 Ministero della Giustizia uznalo platnosť španielskeho dokladu o vzdelaní pána Cavallera na účely jeho zápisu do zoznamu inžinierov (časť B, priemyselné odvetvie). Na základe tohto rozhodnutia bol pán Cavallera zapísaný do zoznamu komory inžinierov v Alessandrii (Taliansko), kde má bydlisko.

40 Consiglio Nazionale degli Ingegneri napadla uvedené ministerské rozhodnutie na Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Taliansko), tvrdiac, že podľa smernice 89/48 a relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy talianske orgány nemôžu uznať španielsky doklad o vzdelaní pána Cavallera, keďže takéto uznanie mu umožňuje vyhnúť sa štátnej skúške stanovenej talianskou právnou úpravou.

41 Rozsudkom z 5. októbra 2004 uvedený súd zamietol žalobu podanú Consiglio Nazionale degli Ingegneri s odôvodnením, že Ministero della Giustizia sa nedopustilo nesprávneho právneho posúdenia. Consiglio Nazionale degli Ingegneri následne podala proti tomuto rozsudku odvolanie na Consiglio di Stato (Taliansko).

42 Consiglio di Stato zastáva názor, že smernica 89/48 sa nevzťahuje na situáciu pána Cavallera vzhľadom na to, že v Španielsku nezískal žiaden „diplom“ v zmysle článku 1 písm. a) smernice 89/48 a jeho žiadosť je založená výlučne na talianskych kvalifikáciách. Consiglio di Stato má však v tejto súvislosti určité pochybnosti.

43 Consiglio di Stato za týchto okolností rozhodla konanie prerušiť a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Vzťahuje sa smernica 89/48/EHS na prípad talianskeho štátneho príslušníka, ktorý:

— získal v Taliansku diplom inžiniera, ktorý je dokladom o trojročnom vysokoškolskom štúdiu,

— dosiahol uznanie rovnocennosti tohto talianskeho dokladu o vzdelaní so zodpovedajúcim španielskym dokladom o vzdelaní,

— bol zapísaný do španielskeho zoznamu inžinierov, ale nikdy nevykonával toto povolanie v Španielsku, [a]

— požiadal o zápis do zoznamu inžinierov v Taliansku na základe španielskej nostrifikácie dokladu o vzdelaní?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, je vnútroštátny predpis (článok 1 legislatívneho dekrétu [č. 115/1992]), ktorý neumožňuje v Taliansku uznať rovnocennosť dokladu o vzdelaní iného členského štátu, ktorý je vydaný jedine na základe uznania predchádzajúceho talianskeho diplomu, v súlade so smernicou 89/48/EHS?“

O prejudiciálnych otázkach

44 Vnútroštátny súd sa svojou prvou otázkou v podstate pýta, či sa na ustanovenia smernice 89/48 na účely prístupu k regulovanému povolaniu v hostiteľskom členskom štáte môže odvolávať držiteľ dokladu o vzdelaní vydaného orgánom iného členského štátu, ktorý nepotvrdzuje nijaké vzdelanie spadajúce do vzdelávacieho systému tohto členského štátu a nebol vydaný na základe vykonania skúšky ani na základe odbornej praxe získanej v tomto členskom štáte.

45 Aby bolo možné odpovedať na túto otázku, treba preskúmať, či uznanie takého dokladu o vzdelaní, o aký ide vo veci samej, spadá do pôsobnosti smernice 89/48.

46 S výnimkou ustanovení článku 4 smernice 89/48 jej článok 3 prvý odsek písm. a) priznáva každému uchádzačovi, ktorý je držiteľom „diplomu“ v zmysle tejto smernice umožňujúceho mu vykonávať regulované povolanie v členskom štáte, právo vykonávať to isté povolanie v akomkoľvek inom členskom štáte. Pojem „diplom“ definovaný v článku 1 písm. a) smernice 89/48 je základom všeobecného systému uznávania vysokoškolských diplomov upraveného touto smernicou.

47 Pokiaľ ide o kvalifikácie, na ktoré sa pán Cavallera odvoláva, je potrebné v prvom rade pripomenúť, že „diplom“ v zmysle článku 1 písm. a) smernice 89/48 môže byť tvorený súborom dokladov o vzdelaní.

48 Potom podmienka uvedená v článku 1 písm. a) prvej zarážke smernice 89/48 je splnená, pokiaľ ide o doklady o vzdelaní, na ktoré sa pán Cavallera odvoláva, keďže každý z týchto dokladov bol vydaný príslušným orgánom a označený v súlade s príslušnými talianskymi a španielskymi právnymi predpismi.

49 Pokiaľ ide o podmienku uvedenú v článku 1 písm. a) druhej zarážke smernice 89/48, zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že pán Cavallera zjavne spĺňa podmienku, podľa ktorej držiteľ musí úspešne skončiť postredoškolské štúdium aspoň trojročného trvania na univerzite. Táto skutočnosť je totiž výslovne potvrdená dokladom o vzdelaní, ktorý bol pánovi Cavallerovi vydaný univerzitou v Turíne.

50 Okrem toho, pokiaľ ide o podmienku uvedenú v článku 1 písm. a) tretej zarážke smernice 89/48, z potvrdenia o nostrifikácii vydaného ministerstvom školstva a vedy vyplýva, že pán Cavallera má odbornú kvalifikáciu požadovanú na prístup k regulovanému povolaniu v Španielsku. Aj za predpokladu, že táto skutočnosť výslovne nevyplýva z uvedeného potvrdenia, je jasne preukázaná zapísaním pána Cavallera do zoznamu príslušnej profesijnej komory v Španielsku.

51 Ostáva určiť, či vzhľadom na to, že potvrdenie o nostrifikácii, na ktoré pán Cavallera kladie dôraz, nepotvrdzuje nijaké vzdelanie spadajúce do vzdelávacieho systému tohto členského štátu a nebolo vydané na základe vykonania skúšky ani na základe odbornej praxe získanej v Španielsku, súbor dokladov o vzdelaní, ktorých je držiteľom, môže byť považovaný za „diplom“ v zmysle smernice 89/48 alebo sa s týmto súborom dokladov o vzdelaní môže zaobchádzať rovnakým spôsobom ako s takým diplomom podľa článku 1 písm. a) druhého odseku smernice 89/48.

52 V tomto kontexte tvrdenia uvádzané Consiglio Nazionale degli Ingegneri, ako aj talianskou a rakúskou vládou, založené na zneniach niektorých jazykových verzií smernice 89/48, ktoré sa presne nezhodujú, ako bolo uvedené v bodoch 7, 9, 11 a 12 tohto rozsudku, so zneniami iných jazykových verzií, vzhľadom na to, že používajú výraz „iný členský štát“, zatiaľ čo veľká väčšina jazykových verzií obsahuje len výrazy „členský štát“ alebo „hostiteľský členský štát“, nemôžu byť prijaté.

53 V tejto súvislosti totiž z ustálenej judikatúry vyplýva, že potreba uplatnenia, a teda jednotného výkladu ustanovení práva Spoločenstva vylučuje, aby sa v prípade pochybností znenie ustanovenia posudzovalo samostatne v jednej z jeho verzií, ale naopak vyžaduje, aby sa dané ustanovenie vykladalo a uplatňovalo z hľadiska jeho verzií v iných úradných jazykoch (rozsudky z 12. novembra 1969, Stauder, 29/69, Zb. s. 419, bod 3; z 2. apríla 1998, EMU Tabac a i., C-296/95, Zb. s. I-1605, bod 36, a z 9. marca 2006, Zuid-Hollandse Milieufederatie a Natuur en Milieu, C-174/05, Zb. s. I-2443, bod 20).

54 Okrem toho, aj keď už bolo rozhodnuté, že smernica 89/48 neobsahuje obmedzenie, pokiaľ ide o členský štát, v ktorom uchádzač musí mať získanú svoju odbornú kvalifikáciu (rozsudky z 23. októbra 2008, Komisia/Grécko, C-274/05, Zb. s. I-7969, bod 28, a Komisia/Španielsko, C-286/06, Zb. s. I-8025, bod 62), táto judikatúra rozlišuje medzi geografickým miestom, kde je vzdelávanie absolvované, a vzdelávacím systémom, do ktorého spadá. V týchto rozsudkoch totiž dotknuté osoby absolvovali vzdelávanie spadajúce do iného vzdelávacieho systému, než je vzdelávací systém členského štátu, v ktorom sa snažia dovolávať ich odbornej kvalifikácie.

55 Smernica 89/48 sleduje zrušenie prekážok výkonu povolania v členskom štáte inom než v tom, kde bol vydaný doklad o predmetnej odbornej kvalifikácii. Z prvého, tretieho a piateho odôvodnenia uvedenej smernice vyplýva, že doklad o odbornej kvalifikácii nemožno považovať za „diplom“ v zmysle tejto smernice, pokiaľ nedošlo k získaniu úplnej alebo čiastočnej kvalifikácie v rámci vzdelávacieho systému členského štátu, v ktorom bol predmetný doklad vydaný. Súdny dvor už okrem toho zdôraznil, že doklad o vzdelaní uľahčuje prístup k povolaniu alebo jeho výkon, pokiaľ preukazuje získanie dodatočnej kvalifikácie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 31. marca 1993, Kraus, C-19/92, Zb. s. I-1663, body 18 až 23, a z 9. septembra 2003, Burbaud, C-285/01, Zb. s. I-8219, body 47 až 53).

56 Španielska nostrifikácia pritom nepotvrdzuje nijakú dodatočnú kvalifikáciu. V tejto súvislosti nostrifikácia ani zápis do zoznamu jednej z katalánskych „colegios de ingenieros técnicos industriales“ neboli založené na overení kvalifikácie alebo odbornej praxe získanej pánom Cavallerom.

57 Akceptovať za takých okolností možnosť dovolávať sa smernice 89/48 na účely dosiahnutia prístupu k predmetnému regulovanému povolaniu vo veci samej v Taliansku by viedlo k tomu, že by to osobe, ktorá získala iba doklad o vzdelaní vydaný v tomto členskom štáte, ktorý sám osobe nezabezpečuje prístup k uvedenému regulovanému povolaniu, umožnilo predsa len prístup k tomuto povolaniu bez toho, aby doklad o nostrifikácii získaný v Španielsku potvrdzoval získanie dodatočnej

kvalifikácie alebo odbornej praxe. Takýto záver by bol v rozpore so zásadou stanovenou smernicou 89/48 a uvedenou v jej piatom odôvodnení, podľa ktorej si členské štáty vyhradzujú možnosť stanoviť potrebnú minimálnu úroveň kvalifikácie s cieľom zabezpečiť kvalitu služieb poskytovaných na ich území.

58 Zo súhrnu predchádzajúcich úvah vyplýva, že článok 1 písm. a) smernice 89/48 sa má vykladať v tom zmysle, že definícia pojmu „diplom“, ktorú toto ustanovenie stanovuje, nezahŕňa doklad o vzdelaní vydaný v členskom štáte, ktorý nepotvrdzuje nijaké vzdelanie spadajúce do vzdelávacieho systému tohto členského štátu a nebol vydaný na základe vykonania skúšky ani na základe odbornej praxe získanej v uvedenom členskom štáte.

59 Na prvú otázku treba teda odpovedať, že na ustanovenia smernice 89/48 sa na účely prístupu k regulovanému povolaniu v hostiteľskom členskom štáte nemôže odvolávať držiteľ dokladu o vzdelaní vydaného orgánom iného členského štátu, ktorý nepotvrdzuje nijaké vzdelanie spadajúce do vzdelávacieho systému tohto členského štátu a nebol vydaný na základe vykonania skúšky ani na základe odbornej praxe získanej v uvedenom členskom štáte.

60 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú otázku.

O trovách

61 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Na ustanovenia smernice Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho vzdelania udelených pri ukončení odborného vzdelávania a prípravy v dĺžke trvania aspoň troch rokov sa na účely prístupu k regulovanému povolaniu v hostiteľskom členskom štáte nemôže odvolávať držiteľ dokladu o vzdelaní vydaného orgánom iného členského štátu, ktorý nepotvrdzuje nijaké vzdelanie spadajúce do vzdelávacieho systému tohto členského štátu a nebol vydaný na základe vykonania skúšky ani na základe odbornej praxe získanej v uvedenom členskom štáte.

Podpisy